

**Logopedická
diagnostika a terapie,
NKS, Opožděný vývoj
řeči**

Speciálně pedagogická diagnostika logopedická

- = proces zaměřený na příčiny, druh, vznik, průběh a následky narušené komunikační schopnosti, výsledkem je diagnóza
- Cílem je ...
- Hlavním prostředkem log. diagnostiky je **souvislý řečový projev** - hodnotí se komunikaci jako celek

Úrovně logopedické diagnostiky (Lechta)

- Orientační
 - „Má klient NKS, nebo ne?“
- Základní
 - „O jaký druh NKS jde?“
- Speciální
 - „Jaký je typ, forma stupeň a příčina vzniku NKS“

- **Metody log. diagnostiky:**
 - **Pozorování –**
 - **Explorační –**
 - **Diagnostické zkoušení –**
 - **Přístrojové metody -**
 - **Testové metody –**
 - **Kazuistické metody –**

- Model log. vyšetření:
 - Navázání kontaktu
 - Anamnéza –
 - Vyšetření sluchu – orientační vyšetření sluchu, fonemický sluch
 - Vyšetření rozumění řeči –
 - Vyšetření řečové reprodukce – artikulace, slovní zásoba, gramatika, stavba řeči;
 - Vyšetření motoriky –
 - Vyšetření laterality
 - Zkoumání sociálního prostředí - nepodnětné prostředí, cizojazyčné prostředí, vztahy, styl výchovy

Logopedická terapie

- Specifická aktivita – řízené učení, které probíhá pod kontrolou logopeda v logopedických zařízeních
- Slouží k osvojení specifických dovedností v oblasti komunikace
- Dělí se na 3 typy:
 - Stimulující
 - Korigující
 - Reedukující

Narušená komunikační schopnost

= NKS

- stav, kdy některá rovina, nebo i několik rovin komunikačního procesu působí interferenčně (rušivě) vzhledem ke komunikačnímu záměru jednotlivce
- Základní termín současné logopedie
- NKS se týká:
 - verbální stránky jazyka i neverbální stránky jazyka
 - grafické stránky jazyka i mluvené stránky jazyka
 - receptivní složky jazyka i expresivní složky jazyka

Etiologie vzniku NKS

- časové hledisko
 - prenatální (období vývoje plodu)
 - perinatální (v průběhu porodu)
 - postnatální (po narození)
- orgánové poškození
- nepodnětné prostředí (např. opoždění ve vývoji řeči)

Klasifikace NKS

- *Nemluvnost*
 - vývojová:
 - **vývojová dysfázie** = specificky narušený vývoj řeči)
 - získaná:
 - orgánová (**afázie**)
 - psychogenní (**mutismus**)
- *Poruchy zvuku řeči*
 - **Palatolálie** =
 - **Rhinolálie** =
- *Poruchy fluence (plynulosti) řeči*
 - **Balbuties** =
 - **Tumultus sermonis** =
- *Poruchy artikulace*
 - **Dyslálie** =
 - **Dysartrie**
- *Poruchy hlasu*
- *Symptomatické poruchy řeči*
- *Kombinované vady a poruchy řeči*
- *Kombinované poruchy*

Opožděný vývoj řeči - prostý

- Stav, kdy dítě ve 3 letech nemluví, nebo mluví méně, než ostatní děti v jeho věku
- nutno hledat příčiny
- Diferenciální diagnostika: smyslová vada (sluch, zrak), MP, vady mluvních orgánů (rozštěpy), akustická dysgnozie (neschopnost pamatovat slyšené a porozumět) , autismus a autistické rysy (neschopnost komunikovat)

- Příčiny vzniku:
 - nepodnětné a nestimulující prostředí
 - nadužívání masmédií a PC
 - genetické vlivy
 - obtíže při porodu = perinatální potíže
 - nedonošenost, předčasný porod, nevyzrálost CNS
 - Nevyzrálá nervová soustava, lehká mozková dysfunkce

Intervence u OVR

- podpora rodiny, stimulace řečový projev, řečový vzor, rozvoj slovní zásoby (pasivní i aktivní) a porozumění (recepce řeči)
- začínat nejjednoduššími elementy
- nejprve obsahová stránka řeči, teprve potom formální
- rozvoj fonematického sluchu, motoriky, zrakového a sluchového vnímání
- rozvíjet spontánní řeč

Prognóza:

- vhodnou intervencí dítě dorovná vývoj
- Může se doporučit odklad školní docházky
- na základě problémů se projeví NKS – dyslalie (patlavost)